

WALDEMAR SEREMAK SAC
Lublin

„ABBA, OJCZE!”
Sprawozdanie z XXIV Tygodnia Duchowości

W dniach 1-5 III 1999 r. po raz 24 odbył się w Auli KUL im. Kard. Stefana Wyszyńskiego Tydzień Duchowości, przebiegający pod hasłem „Abba, Ojczy!” w nawiązaniu do hasła trzeciego roku przygotowań do obchodu Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 (por. TMA 49-54).

Zainteresowanie głoszonymi referatami, podobnie jak w latach poprzednich, było bardzo duże. Szczególnie wiele osób uczestniczyło w otwarciu XXIV Tygodnia Duchowości. Odbyła się wówczas podniosła uroczystość wręczenia Księgi Pamiątkowej pt. *Najważniejsza jest Miłość* ks. prof. drowi hab. Walerianowi S ł o m c e, twórcy Sekcji Teologii Duchowości KUL i inicjatorowi Tygodni Duchowości, który w tym roku odchodzi na emeryturę.

XXIV Tydzień Duchowości otworzył J. M. ks. prof. dr hab. Andrzej S z o s t e k MIC, Rektor KUL. Na wstępie swego wystąpienia podziękował on organizatorom Tygodnia Duchowości za ich inicjatywę, zwrócił uwagę na związek tematu XXIV Tygodnia Duchowości z tym, co jest przedmiotem refleksji Kościoła na obecnym etapie przygotowań do obchodu Wielkiego Jubileuszu, a następnie nawiązał do szczególnej okoliczności spotkania – wręczenia Księgi Pamiątkowej ks. prof. W. Słomce. Ksiądz Rektor z radością wspominał, że kiedy przygotowywał się do kapłaństwa, miał szczęście być słuchaczem wykładów prowadzonych przez Księdza Profesora. Zapamiętał go jako kogoś, kto odznaczał się dociekliwym szukaniem prawdy, wrażliwością na współmyślenie z Kościołem, wiernością Tradycji oraz otwartością na mało dotąd przyswojone nurty myślowe, umiejętnym łączeniem rozumu i serca, co łatwo było dostrzec w jego wykładach i homiliach. Zaznaczył także, że ks. prof. Słomka wypromował wielu uczniów, zainicjował i pozostawił na Uniwersytecie dobrą szkołę teologii duchowości, wychodził z wieloma cennymi inicjatywami i zawsze był pełen życzliwej czynności. Na koniec swego wystąpienia Ksiądz Rektor złożył ks. prof. Słomce życzenia, by Bóg zachował go w dobrym zdrowiu, aby społeczność akademi-

cka KUL mogła jeszcze przez długie lata korzystać z jego pracy naukowej i aktywności kapłańskiej.

Po słowie wprowadzającym Rektora KUL o. prof. dr hab. Antoni J. Nowak OFM, kierownik Instytutu Teologii Duchowości KUL, zaprosił do stołu prezydialnego abpa prof. dra hab. Józefa Życińskiego, Wielkiego Kanclerza KUL, i ks. prof. dra hab. Stanisława Urbańskiego z ATK, którego jednocześnie poprosił o wygłoszenie laudacji na cześć ks. prof. Słomki.

Ks. prof. dr hab. Stanisław Urbański ukazał najpierw wkład ks. prof. Słomki w zorganizowanie na KUL Sekcji Teologii Duchowości, przypominając najważniejsze fakty z jej historii. Następnie mówca wskazał inne ważne wydarzenia z życia i działalności naukowej ks. prof. Słomki, jak np. zainicjowanie przez niego w 1976 r. Tygodni Duchowości czy też jego uczestnictwo w 1990 r. w Rzymie, w charakterze eksperta i pomocnika Sekretarza Synodu, w Zgromadzeniu Ogólnym VIII Zwyczajnego Synodu Biskupów. Omawiając dorobek naukowy Jubilat, ks. prof. Urbański przypomniał zebrany, że Ksiądz Profesor przyczynił się do przełomu w rozumieniu teologii duchowości jako nauki i do rozumienia jej jako interpretacji doświadczenia duchowego. Głoszący laudację przytoczył powszechnie znaną obecnie definicję duchowości, której autorem jest ks. prof. Słomka. Mówca scharakteryzował również najważniejsze publikacje Księdza Profesora. Na koniec stwierdził, że przez swoje publikacje, wykłady i seminaria, nadając teologii duchowości charakter teologicznej teorii postaw ludzkich i chrześcijańskich, Jubilat przyczynił się do powstania teologii duchowości, która jest odpowiedzią na wyzwania naszych czasów. Jego koncepcja teologii duchowości ma szczególnie wielkie znaczenie w procesie kształtowania postaw wiernych w Polsce.

Po laudacji ks. Urbańskiego, który zalicza siebie do grona uczniów ks. prof. Słomki, głos zabrał abp J. Życiński, zauważając, że teologia duchowości, czerpiąca z najczystszych źródeł, pochylona nad Ewangelią, ukazująca wielką tradycję mistrzów, chroni nas przed brakiem postępu w dążeniu do doskonałości chrześcijańskiej. Przypomniał także, że Jezus Chrystus zawsze był świadkiem tych samych wartości, wszędzie gdzie był, Jego świadectwo niezmiennie wskazujące na Ojca uczyło wierności tym samym wartościom wśród zmieniających się realiów. Na koniec swego wystąpienia Wielki Kanclerz KUL, zwracając się do ks. prof. W. Słomki, podziękował mu bardzo serdecznie za skuteczność przybliżania innym w swej posłudze profesorskiej osiągnięć teologii duchowości i złożył mu życzenia, by w nowych realiach swego życia, na emeryturze, mógł się cieszyć z widoku trwałości przekazu wartości duchowych, które starał się przybliżyć środowisku akademickiemu KUL.

Po odczytaniu listów i telegramów, nadesłanych na ręce Jubilatę przez Prymasa Polski kard. Józefa Glempa, kard. Henryka Gulbinowicza, bpa Jana Szlagę, bpa Zygmunta Kamińskiego i bpa Pawła Sochę, głos zabrał przedstawiciel studentów, ks. Stanisław Kamiński. Podziękował ks. prof. Słomce za wszelki trud poniesiony podczas prowadzenia zajęć naukowo-dydaktycznych, za ofiarność, za dobro, które okazywał studentom. Wyraził przy tym nadzieję, iż wręczenie Księgi Pamiątkowej

nie oznacza rozstania się Księdza Profesora z KUL i że będzie on na Uniwersytecie nadal czynnie obecny.

Przy końcu uroczystości głos zabrał sam J u b i l a t, dziękując wszystkim za zyczliwość. W swym wystąpieniu przypomniał m.in. kontekst historyczny, w jakim przyszło mu rozpocząć i prowadzić pracę naukowo-dydaktyczną, dziękując Bogu za to, że w tych ciekawych, choć niełatwych czasach przyszło mu żyć i pracować, oraz wspominał tych, których Opatrzność Boża postawiła na jego drodze życia. Wyjaśnił też, dlaczego poprosił, aby Księga Pamiątkowa, jaką miał otrzymać, została zatytułowana *Najważniejsza jest Miłość*.

Na zakończenie uroczystości Rektor KUL dokonał aktu wręczenia wspomnianej Księgi Pamiątkowej. Po końcowej modlitwie i błogosławieństwie abpa Życińskiego zaproszeni goście udali się na okolicznościową kolację w stołówce akademickiej, gdzie głos zabrali m.in. ks. prof. dr hab. Anzelm W e i s s, dziekan Wydziału Teologii, i bp Ryszard K a r p i ń s k i, sufragan lubelski.

W drugim dniu Tygodnia Duchowości jego uczestnicy wysłuchali referatu ks. prof. dra hab. Jerzego M i s i u r k a pt. *Wierzę w Boga Ojca*. Autor referatu przypomniał, że Kościół w bliskości Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 każe wiernym wgłębiać się w tajemnicę ojcostwa Boga. Dodał, że tajemnica ta przypomina o wielkiej miłości i dobroci Boga powołującego do istnienia cały świat, jak też o przedwiecznym zrodzeniu Syna i wysłuzeniu wszystkim przez Wcielonego Syna Bożego przybranego synostwa oraz o powszechnym braterstwie wszystkich ludzi. Stwierdził, że w Jezusie Chrystusie Bóg stał się nam bliski, dzięki czemu możemy wołać: „Abba, Ojcze!” Dlatego od najdawniejszych czasów chrześcijanie wyznają, że Bóg jest Ojcem. Myśl tę ks. prof. Misiurek rozwijał sięgając do odpowiednich tekstów Pisma św. Zauważył, że według św. Mateusza Ojciec w niebie jest tym, który formuje i spaja wewnętrzną strukturę Kościoła, jest Panem i Ojcem wspólnoty Kościoła, ujawniającym swą władzę w miłosiernym przebaczeniu, ale też w karze. W toku swego wystąpienia ks. prof. Misiurek stwierdził, że z prawdy o ojcostwie Boga względem całej ludzkiej rodziny wysnuć można cały szereg wniosków. Prawda ta skłania do myślenia o innych, miłowania bliźnich, braterstwa z nimi, przebaczenia im, przewyciężania w sobie egoizmu, stawania się bezinteresownym darem z siebie, budowania jedności, krótko mówiąc: do szeroko pojętej humanizacji świata. W zakończeniu swego wystąpienia prelegent omówił ideę Bożego dzieciństwa, podkreślając, że owo dzieciństwo przypomina nam ustawicznie modlitwa „Ojcze nasz” Mówca mocno zaakcentował istnienie związku między tą ideą a przekonaniem o Bożym ojcostwie wobec wszystkich. Prawda, że Bóg jest Ojcem wszystkich ludzi, skłaniać powinna każdego człowieka do solidarności z innymi, do postępowania godnego dziecka Bożego i do troski o to, by nie zagubić dzieciństwa Bożego.

W trzecim dniu Tygodnia Duchowości o. prof. dr hab. Antoni J. N o w a k OFM wygłosił referat pt. *„Nikt nie zna Ojca, tylko Syn”* (Mt 11, 27), na którego wstępie zauważył, że Modlitwa Pańska jest „skrótem” całego Objawienia. Nie można jej odmawiać pomijając fakt i tajemnicę Jezusa z Nazaretu. Przekazać ją mógł ludziom tylko Wcielony Syn Boży. Kto wierzy w Chrystusa, który swoją śmiercią i zmartwychwstaniem otworzył nam drogę do Boga Ojca, ten odmawia tę modlitwę. Znajomość Wcielonego Syna Bożego owocuje poznaniem Boga Ojca. Prof. Nowak stwier-

dził, że słowo „Ojciec” w ustach Jezusa Chrystusa było imieniem własnym Boga. Chrystus Pan jest nie tylko tym, który objawia, lecz On jest Objawieniem. W Nim Bóg przybliżył się do ludzi, co wyraźnie pokazuje, że Bóg jest Miłością. Mówca zauważył, że Jezus Chrystus pozostaje dla nowego człowieka ostatecznym Objawieniem Boga Ojca, tylko bowiem we Wcielonym Synu Bożym jest prawdziwa wiedza o Bogu Ojcu. Kościół znając Chrystusa zna Boga Ojca i pomaga ludziom tę wiedzę posiadać. W ostatniej części swego referatu prelegent rozważał wymowę prawdy, że Bóg jest Ojcem bogatym w miłosierdzie, które objawił Jezus Chrystus w swej nauce, swym życiem, śmiercią i zmartwychwstaniem. Miłosierdzie Boże manifestuje się szczególnie w tym, że pierwszym darem zmartwychwstałego Odkupiciela człowieka jest ustanowienie sakramentu pokuty. Życie sakramentalne pozwala osobie ludzkiej spełnić to, czego oczekuje od niej Bóg Ojciec, tzn. stać się uczestnikiem Jego życia.

Następny referat, pt. *Mistyka drogą do Boga Ojca*, w czwartym dniu wygłosił ks. prof. Stanisław U r b a ń s k i z ATK. Na wstępie stwierdził, że mistyka to spotkanie człowieka z Bogiem, które się urzeczywistnia we wnętrzu ducha ludzkiego. Człowiek, który przyjmuje dar obecności w swoim wnętrzu Boga, zostaje przemieniony, a jednocześnie przemienia, odnawia otaczający go świat, czyniąc go bardziej ludzkim. Mistyka chrześcijańska, jak pisze Jan Paweł II, budowała i buduje chrześcijaństwo w tym, co najbardziej istotne. Buduje ona Kościół jako wspólnotę wiary, nadziei i miłości, a także cywilizację zachodnią z jej pozytywnym odniesieniem do świata. W trosce o to, by człowiek, który nie utracił zmysłu religijnego, nawiązał na nowo kontakt z Bogiem, chodzi o dwie sprawy. Po pierwsze, chodzi o dostosowanie mistyki do umysłowości, stanu emocjonalnego współczesnego człowieka, gdyż w przeciwnym wypadku nie będzie on w stanie zrozumieć ani docenić, przyjąć, a tym bardziej pokochać głębi życia duchowego. Wymagać to będzie nowego przedstawienia mistyki i nowego jej języka. Po drugie, chodzi o kwestię doświadczenia Boga. Człowiek współczesny tylko wtedy doceni religijność, kiedy jej doświadczy i przeżyje ją jako wartość oraz spotkanie z Bogiem. Brak głębokiego przeżycia obecności Boga powoduje, że człowiek stał się bardzo podatny na przeżycia płynące ze środków masowego przekazu, które kształtują jego sposób myślenia, obyczajowość, a nawet całe życie. Stoi więc przed nami zadanie trudne, ale wykonalne. Wymaga ono jednak nowego typu mistrzów życia wewnętrznego i mistycznego doświadczenia Boga Ojca. Wymaga to przeorientowania pojęcia świętości z indywidualizmu pobożnościowego na wymiar wspólnotowo-braterski, w którym najpełniej wyraża się świadectwo wiary, albowiem człowiek naszych czasów słucha chętniej świadków aniżeli nauczycieli, a jeśli słucha nauczycieli, to tylko dlatego, że są świadkami. Dzisiejszy zatem człowiek i rodząca się nowa cywilizacja są wielkim wyzwaniem dla rozwoju mistyki. W zakończeniu swego referatu ks. prof. Urbański zauważył, że doświadczenie Boga Ojca wprowadza wewnętrzną harmonię do roztargnionych władz ludzkich, obdarzając człowieka pokojem i radością. Stwierdził przy tym, że mistyka odpowiada tym samym na głębokie potrzeby ludzi naszych czasów.

W ostatnim dniu Tygodnia Duchowości wystąpił bp Stanisław S t e f a n e k TChr z odczytem pt. *Ojcostwo ludzkie obrazem i podobieństwem odwiecznego ojcostwa Bożego*. Swoje rozważanie autor referatu rozpoczął od zastanowienia się nad sensem tekstu Księgi Rodzaju, w którym jest mowa o stworzeniu człowieka na obraz

i podobieństwo Boże. Zauważył, że są teorie filozoficzne i teologiczne, które widzą w tym tekście objawienie prawdy o naturze człowieka, a także misję, zadanie powierzone mu przez Stwórcę. Ojcostwo ludzkie jest w tym ujęciu obrazem ojcostwa Bożego. Po tych uwagach Ksiądz Biskup stwierdził, że nie może w swym rozważaniu pominąć zagadnienia ojcostwa św. Józefa, zwłaszcza że poświęcił mu wiele uwagi Jan Paweł II w adhortacji apostolskiej *Redemptoris Custos*. W ojcostwie tego Świętego można by znaleźć pogłębienie każdego ojcostwa. Ze względu na niebezpieczeństwo zawężenia wizji ojcostwa istnieje potrzeba ujęcia go w świetle Bożego ojcostwa, pamiętania o tym, że człowiek jest stworzony na obraz i podobieństwo Boże. Biorąc pod uwagę prawdę o Bogu w Trójcy Świętej Jedynym, autor referatu postawił następnie pytanie o to, na ile trynitarność Boga pozwala nam zrozumieć głębiej człowieka, który jest obrazem i podobieństwem Boga.

Na zakończenie Tygodnia Duchowości kierownik Instytutu Teologii Duchowości KUL, o. prof. Antoni J. Nowak OFM, podziękował wszystkim, którzy brali udział w zorganizowaniu Tygodnia, a uczestnikom za obecność. Jednocześnie zaprosił ich na kolejny, XXV, a więc jubileuszowy, Tydzień Duchowości, który odbędzie się w marcu 2000 r.